

ประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

แปล โดยพยัญชนะ

๑. โส โสตาปนุโนปิ สมานิ เสฏฐิ ชีตริ อุปปนุโนโสกัง อธิวาเสตุํ อสกุโกนุโต ชีตุ
 สรีริกัจจํ กาเรตฺวา โรทฺหุโต สตุถุ สนฺติกํ คนฺตฺวา ก็ คหปติ ทุภจี ทุมฺมโน อสุสมุโข รุทฺมาโน
 อากโตสีตี วุคฺเต ชีตา เม ฆนฺเต สุมนนาเทวี กาลกตาคี อาห ๑ อถ กสุมา โสจสิ นนุ สพุเพสํ
 เอกํสิกํ มรณฺนฺติ ๑ ชานาเมตํ ฆนฺเต เอวรูปา ปน เม หิโรตฺตปฺปสมฺปนฺนา ชีตา สว มรณกาเล
 สตี ปจฺจุปฺภาเรตฺตุํ อสกุโกนฺตี วิปฺปลปฺมานา มตา เตน เม อนปฺปกํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชตีติ ๑
 ก็ ปน ตาย กถิตํ มหาเสฏฐิตี ๑ อหํ ตํ ฆนฺเต ก็ อมฺม สุมเนติ อามนฺเตสี อถ มํอาห ก็
 กนิฏฺฐภาตีกาคี ตโต วิปฺปลปฺตี อมฺมาตี วุคฺเต น วิปฺปลปฺามิ กนิฏฺฐภาตีกาคี ภายสิ อมฺมาตี น
 ภายามิ กนิฏฺฐภาตีกาคี เอตฺตกํ วตฺวา กาลมกาสีตี ๑ อถ นํ ภควา อาห น หิ เต มหาเสฏฐิ ชีตา
 วิปฺปลปฺตีติ ๑ อถ กสุมา เอวมาหาตี ๑ กนิฏฺฐตฺตาเยว ชีตา หิ เต คหปติ มกฺคผลเหติ ตยา
 มหฺลลิกา ตฺวํ หิ โสตาปนุโน ชีตา ปน เต สกทาคามินี สว มกฺคผลเหติ มหฺลลิกตฺตา ตํ เอวมาหาตี
 ๑ เอวํ ฆนฺตตี ๑ เอวํ คหปตีติ ๑

แปล โดยอรรถ

๒. สตุถา ทีฆายุกิ โหหิติ อาห ปชาปติยา วนฺทนกาเลปิ ตสฺสา ตเถว วตฺวา
 ปุคฺตตสฺส วนฺทาปนกาเล ตฺมฺหิ อโหสิ ๑ โส ปุริมฺนเยเนว สตุถารํ ปุจฺฉิ ๑ สตุถาปิสุส ตเถว
 พฺยาภาสิ ๑ โส กิร พฺราหฺมโณ สพุพฺพญฺตฺตญฺญาณํ อปฺปปฏิวิชฺฉิตฺวา อตฺตโน มนฺตํ สพุพฺพญฺตฺตญฺ
 ญาณนํ สํสนฺเทสี ปฏฺวิพาหนุปายํ ปน น ชานาตี ๑ พฺราหฺมโณ สตุถารํ ปุจฺฉิ อตฺถิ ปน ฆนฺเต
 ปฏฺวิพาหนุปายิตี ๑ ภเวยฺย พฺราหฺมณาตี ๑ ก็ ภเวยฺยาตี ๑ สเจ ตฺวํ อตฺตโน เคหทฺวาเร มณฺฑปํ
 กตฺวา ตสฺส มชฺฌเ ปิรํ กิร กเรตฺวา ตํ ปริกฺขิปนฺโต อฏฺฐ วา โสพฺส วา อาสนานิ ปญฺญาเปตฺวา
 เตสุ มม สาวเก นิสีทาเปตฺวา สตุถาหํ นิรฺนฺตรํ ปรีตฺตํ กเรตฺตุํ สกฺกุณฺเยยาสิ เอวมสฺส อนฺตรายิ

วินสเสยยาติ ฯ โภ โคตม มยา มณฑปาทีนิ สกกา กาคู์ ตุมหากั ปน สาวเก กถั ลจณามิติ ฯ
 ตยา เอตตเก กเต อหิ มม สาวเก ปหิณิสสามิติ ฯ สาธุ โภ โคตมาติ โส อุตตโน เกหทวาร
 สพพนุต กิจจัน นิฐาเปตวา สตุถุ สนุติกั อคมาสิ ฯ สตุถา ภิกขุ ปหิณิ ฯ เต คนตุวา ตตุถ
 นิสิทีสุ ฯ ทารกมุปี ปิจกาย นิปชชาเปสุ์ ฯ ภิกขุ สตุต รตุตินทิวา นิรนุตรั ปริตตุ์ ภาณิสสุ ฯ
 สตุตเม ทิวเส สยั สตุถา อาคจนิ ฯ ตสุมี คเต สพพจกกวาเพ เทวตา สนุnipตีสุ ฯ เอโก ปน
 อวรุทโก ยกโข ทวาทส สัจจรานิ เวสสวณั อุปฐุทิตวา ตสุส สนุติกา วริ ลกนุโต อโธ
 สตุตเม ทิวเส อิมั ทารกั คณเหยยาสีตี ลภิ ตสุมา โสปี อาคนตุวา อฐุจาสิ ฯ สตุถริ ปน
 ตตุถ คเต มหเสกขาสู เทวตาสู สนุnipตีตาสู อปเปสกขา เทวตา โอสกุกิตวา โโอกาสั
 อลภมานา ทวาทส โยชนานิ ปฎิกกมิสุ ฯ อวรุทโกปี ตเถว ปฎิกกนุโต อฐุจาสิ ฯ สตุถาปี
 สพพรตุตี ปริตตมกาสิ ฯ สตุตาเห วิติวตุเต อวรุทโก ทารกั น ลภิ ฯ อฐุจเม ปน ทิวเส
 อรุณเ อุกคตมตุเตเยว ทารกั อานตุวา สตุถารั วนทาเปสุ์ ฯ สตุถา ทีฆายุกโก โหหิตี อาห ฯ
 กิวจิริ ปน โภ โคตม ทารโก รสุสตีติ ฯ วิสวสุสสตุ์ พุราหุมนชาติ ฯ อถสุส आयुทพณกุมารโธ
 นามั กรีสุ ฯ โส วุฑฒิมนุวาย ปญจหิ อุปาสกสเทหิ ปริวโต วิจิริ ฯ

 ให้ความลา ๔ ชั่วโมงกับ ๑๕ นาที

เฉลยประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. เศรษฐินั้น แม้เป็นพระโศดาบัน มีอยู่ ไม่อาจอยู่ เพื่ออันยังความโศก
 อันเกิดขึ้นแล้ว ในลูกสาว ให้อยู่ทับ ยังบุคคลให้กระทำแล้ว ซึ่งกิจคือการยังสรีระ ของลูกสาว
 ให้ใหม่ ร้องให้อยู่ ไปแล้ว ผู้สำนักของพระศาสดา ครั้นเมื่อพระดำรัสว่า คุณกรฤหบดี อ. ท่าน
 เป็นผู้มีความทุกข์ เป็นผู้มิใจอันโทษประทุษร้ายแล้ว เป็นผู้มิหน้าอันเต็มแล้วด้วยน้ำตา เป็น
 ร้องให้อยู่ เป็นผู้มาแล้ว ย่อมเป็น เพราะเหตุไร ดังนี้ อันพระศาสดาตรัสแล้ว กราบทูลแล้วว่า
 ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ. นางสุนนาเทวี ผู้เป็นลูกสาว ของข้าพระองค์ เป็นผู้มิกาละอันกระทำ
 แล้ว ย่อมเป็น ดังนี้ ฯ อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า ครั้นเมื่อความเป็นอย่างนั้น มีอยู่ อ. ท่าน
 ย่อมเศร้าโศก เพราะเหตุไร อ. ความตาย แห่งสัตว์ ท. ทั้งปวง เป็นไปโดยส่วนเดียว ย่อมเป็น
 มิใช่หรือ ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐินั้น กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ. ข้าพระองค์ ย่อมรู้
 ซึ่งพระดำรัสอันพระองค์ตรัสแล้วนั้น ส่วนว่า อ. ลูกสาว ของข้าพระองค์ ผู้ถึงพร้อมแล้ว
 ด้วยหิริและโอตตปปะ ผู้มีอย่างนี้เป็นรูป อ. ลูกสาว ของข้าพระองค์นั้น ไม่อาจอยู่ เพื่ออันยังสติ
 ให้เข้าไปตั้งไว้เฉพาะในกาลเป็นที่ตาย เพื่อยู่ ตายแล้ว อ. ความโทมนัส มิใช่น้อย ย่อมเกิดขึ้น
 แก่ข้าพระองค์ เพราะเหตุนั้น ดังนี้ ฯ อ. พระศาสดาตรัสแล้วว่า คุณกรมหาเศรษฐี ก็ อ. คำอะไร
 อันลูกสาว ของท่านนั้น กล่าวแล้ว ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐินั้น กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
 อ. ข้าพระองค์ เรียกมาแล้ว ซึ่งลูกสาวนั้นว่า คุณแม่ผู้ชื่อว่าสุนนา อ. อะไร ดังนี้ ครั้นเมื่อความ
 เป็นอย่างนั้น มีอยู่ อ. ลูกสาว ของข้าพระองค์นั้น กล่าวแล้วว่า คุณร่อนงายผู้น้อยที่สุด อ. อะไร
 ดังนี้ กะข้าพระองค์ แต่กาลนั้น อ. ลูกสาว ของข้าพระองค์นั้น ครั้นเมื่อ คำว่า คุณแม่ อ. เจ้า
 ย่อมเพื่อหรือ ดังนี้ อันข้าพระองค์กล่าวแล้ว กล่าวแล้วว่า คุณร่อนงายผู้น้อยที่สุด อ. ฉัน
 ย่อมเพื่อ หามิได้ ดังนี้ ครั้นเมื่อคำว่า คุณแม่ อ. เจ้า ย่อมกลัว หรือ ดังนี้ อันข้าพระองค์กล่าว

แล้ว กล่าวแล้ว ซึ่งคำมีประมาณเท่านั้นว่า ดูกรน้องชายผู้น้อยที่สุด อ. ฉัน ย่อมไม่กลัว ดังนี้ ได้กระทำแล้ว ซึ่งกาละ ดังนี้ ฯ ครั้งนั้น อ. พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสแล้วว่า ดูกรมหาเศรษฐี ก็ อ. ลูกสาว ของท่าน ย่อมเพื่อ หามิได้ ดังนี้ กะเศรษฐีนั้น ฯ อ. เศรษฐีนั้น ทูลถามแล้วว่า ครั้นเมื่อความเป็นอย่างนั้น มีอยู่ อ. ลูกสาว ของข้าพระองค์นั้น กล่าวแล้ว อย่างนั้น เพราะเหตุไร ดังนี้ ฯ อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า อ. ลูกสาว ของท่านนั้น กล่าวแล้วอย่างนั้น เพราะความที่ แห่งท่านเป็นน้องชายนั้นเทียว ดูกรคฤหบดี ด้วยว่า อ. ลูกสาว ของท่าน เป็นผู้หญิงผู้ถือเอา ซึ่งความเป็นผู้ใหญ่ กว่าท่าน โดยมรรคและผล ท. ย่อมเป็น จริงอยู่ อ. ท่าน เป็นโสดาบัน ย่อมเป็น ส่วนว่า อ. ลูกสาว ของท่าน เป็นสกทาคามี ย่อมเป็น อ. ลูกสาว ของท่านนั้น กล่าวแล้ว อย่างนั้น กะท่าน เพราะความที่แห่งตนเป็นผู้หญิงถือเอา ซึ่งความเป็นผู้ใหญ่ โดยมรรคและผล ท. ดังนี้ ฯ อ. เศรษฐีนั้น ทูลถามแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ. อย่างนั้น หรือ ดังนี้ ฯ อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า ดูกรคฤหบดี อ. อย่างนั้น ดังนี้ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระศาสดาตรัสว่า ท่านจงมีอายุยืนเถิด แม้ในเวลาที่ท่านงปชาบดีถวายบังคม ก็ตรัสแก่นางอย่างนั้นเหมือนกัน ในเวลาที่ทำให้บุตรถวายบังคม ได้ทรงนั่งเสวย ฯ พราหมณ์นั้น จึงทูลถามพระศาสดาโดยนัยก่อนนั้นแล ฯ แม้พระศาสดา ก็ทรงพยากรณ์ แก่พราหมณ์นั้น อย่างนั้นเหมือนกัน ฯ ได้ยินว่า พราหมณ์นั้น มิได้แทงตลอดพระสัพพัญญุตญาณ จึงเทียบเคียง มนต์ของตนกับพระสัพพัญญุตญาณแล้ว แต่ก็ไม่รู้อุบายเครื่องป้องกัน ฯ พราหมณ์ ทูลถาม พระศาสดาว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ก็อุบายเครื่องป้องกันมีอยู่หรือ ฯ พระศาสดาตรัสว่า พึงมี พราหมณ์ ฯ พราหมณ์ทูลถามว่า พึงมี อย่างไร ฯ พระศาสดาตรัสว่า ถ้าท่าน พึงอาจให้สร้าง มณฑปใกล้ประตูเรือนของตน แล้วกระทำดั่งไว้ตรงกลางมณฑปนั้น ให้ตั้งอาสนะไว้ ๘ ที่ หรือ ๑๖ ที่ ล้อมตั้งนั้น นิมนต์สาวกทั้งหลายของเรานั่งบนอาสนะเหล่านั้น ให้สวดพระปริตร ติดต่อกันไป ๗ วัน ไชริ์ อันตรายของเด็กนั้น พึงพินาศด้วยอุบายอย่างนี้ ฯ พราหมณ์ ทูลถามว่า ข้าแต่พระ โคดมผู้เจริญ ข้าพระองค์อาจจะทำมณฑปเป็นต้นได้ แต่ข้าพระองค์จักได้พระสาวก ทั้งหลายของพระองค์ อย่างไร ฯ พระศาสดาตรัสว่า เมื่อท่านทำกิจเท่านั้นแล้ว เราจักส่งสาวก

ทั้งหลายของเราไปๆ พรหมณ์ทูลรับว่า ดีละ พระโคตมผู้เจริญ แล้วให้กิจนั้นทั้งหมดสำเร็จ
 ใกล้เคียงประตูนอนของตน ได้ไปยังสำนักพระศาสดาแล้ว ๆ พระศาสดาทรงส่งภิกษุทั้งหลายไปแล้ว
 ๆ ภิกษุเหล่านั้นไปนั่งในมณฑปนั้นแล้ว ๆ แม่เด็กเขาก็ให้นอนบนตั่งแล้ว ๆ ภิกษุทั้งหลาย สวด
 พระปริตรติดต่อกัน ๗ วัน ๗ คืน ๆ ในวันที่ ๗ พระศาสดาเสด็จมาเอง ๆ เมื่อพระศาสดาเสด็จ
 ถึงแล้ว เทวดาทั้งหลายในจักรวาลทั้งสิ้น ประชุมกันแล้ว ๆ ก็อรุทธกษัตริย์คนหนึ่ง บำรุง
 ท้าวเวสสวัณ ๑๒ ปี เมื่อจะได้พรจากสำนักท้าวเวสสวัณนั้นได้ (พร) ว่า ในวันที่ ๗ จากวันนี้
 ท่านพึงจับเด็กคนนี้ เพราะเหตุนี้ แม่ยักษ์ตนนั้น ก็ได้มายืนอยู่แล้ว ๆ ก็เมื่อพระศาสดา
 ประทับอยู่ในมณฑปนั้น เมื่อเหล่าเทวดามีศักดิ์มากประชุมกัน เหล่าเทวดามีศักดิ์น้อย
 ถอยออกไป เมื่อหาโอกาสไม่ได้ จึงถอยไป ๑๒ โยชน์ ๆ ถึงอรุทธกษัตริย์ก็ได้ถอยไปยืน
 อย่างนั้นเหมือนกัน ๆ แม่พระศาสดา ก็ได้ทรงสวดพระปริตรตลอดทั้งคืน ๆ เมื่อล่วงไปแล้ว
 ๗ วัน อรุทธกษัตริย์ จึงไม่ได้เด็ก ๆ ก็ในวันที่ ๘ พอรุ่งขึ้นเท่านั้น สองสามีภรรยา นำเด็กมา
 ให้ถวายบังคมพระศาสดาแล้ว ๆ พระศาสดา ตรัสว่า ขอเธอจง มีอายุยืนเถิด ๆ พรหมณ์ ทูลถามว่า
 ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ก็เด็กจักดำรงอยู่นานเท่าไร พระศาสดา ตรัสว่า ๑๒๐ ปี พรหมณ์ ๆ
 ลำดับนั้น สองสามีภรรยา จึงตั้งชื่อเด็กนั้นว่า อายุวัฒนกุมาร ๆ อายุวัฒนกุมารนั้น เจริญเติบโต
 แล้ว มีอุบาสก ๕๐๐ คน แวดล้อมเที่ยวไป ๆ